

CONTRIBUȚII LA STUDIUL LITOLOGIEI FORMAȚIUNII DE GURA ȘOIMULUI DIN SINCLINALUL VESCAR

LIVIU POPESCU

Cuvinte cheie: petrologie, Sinclinalul Vescar, Semifereastra tectonică, Bistrița, Pânza Vrancea

Contributions concernant la lithologie de la Formation de Gura Șoimului du Synclinal Vescar (Nappe de Vrancea, les Carpates Orientales). Nous avons étudié la Formation de Gura Șoimului (sens Stoica, 1953) du synclinal Vescar dans le bassin du ruisseau Nechit.

Sur les deux flancs du synclinal Vescar sont ouverts les ménilites supérieurs considérés un repère pour la délimitation des formations oligocènes supérieures de celles miocènes inférieures. Les ménilites sont suivis par de flysch marno-gréseux, des brèches conglomeratiques. Ces dépôts détritiques sont connus sur le nom de Formation Gura Șoimului.

Les brèches conglomeratiques prédominent sur le ruisseau Nechit, étant formés d'une masse siltito-sableuses à des galets de dimensions diffecints et de lithologie varié (grains de quartz, calcaires à Nummulites, marnes bitumineuses). Dans cette masse siltito-sableuses nous avons identifié beaucoup d'olistolithus formés de marnes grisâtres, de disodiles et de menilites à dimensions métrique et sons métriques.

Formațiunea de Gura Șoimului face parte din Pânza Vrancea a flișului extern din Carpații Orientali, fiind prezentă în majoritatea semiferestrelor tectonice ale acestei unități. După stabilirea stratotipului acesteia (Stoica, 1953) la confluența pârâului Șoim cu Tazlăul, au urmat o serie de studii întreprinse în zone unde apăreau iviri ale acestei formațiuni. Necesitatea studierii ei a fost legată de faptul că reprezintă un reper litostratigrafic cu importanță sedimentologică, biostratigrafică și structurală. Acest lucru este evidențiat de poziția pe care o ocupă fiind plasată la sfârșitul Oligocenului, când se încheie sedimentarea bitumolitică, și începutul Miocenului când se revine la o sedimentare cu caracteristici de fliș, la care se adaugă rudite și corpuri olistolitice.

Din datele publicate în prezent în urma studiilor întreprinse de Humă (1971), Ionesi, Bogatu (1986), Ionesi, Grasu (1993) et al., s-a stabilit că Formațiunea de Gura Șoimului succede disodilele terminale sau în unele cazuri menilitele superioare, lucru incert datorat în mare măsură deschiderilor insuficiente sau substituirii unor termeni la nivelul Miocenului inferior.

Zona luată în studiu reprezintă o deschidere situată pe pârâul Nechit, în apropierea acestuia de confluența cu pârâul Vescar - afluent de dreapta, unde apare deschisă această formațiune. Alegerea acestui punct s-a făcut și datorită faptului că se află pe aceeași direcție cu sinclinalul Șoim (zona unde s-a stabilit stratotipul formațiunii) dar la aproximativ 6,7 Km mai la nord.

Sinclinalul Vescar oferă o deschidere pe aproximativ 130 m cuprinzând atât formațiuni oligocene cât și formațiuni miocene, ce apar pe ambele flancuri ale sinclinalului. În cele ce urmează vom prezenta din punct de vedere litologic formațiunile ce aflăsează: menilitele superioare, disodilele terminale ?, gresii și marne cenușii, breccii și conglomerate, corpuri de olistolite.

Menilitele superioare apar deschise pe ambele flancuri ale sinclinalului cu diferența că pe flancul vestic pe aproximativ 12 m, în timp ce pe cel estic doar pe 1,2 m (Fig. 1). Aceste depozite sunt constituite din menilite centimetrice, negricioase, dure, separate de lamine disodilice, constituind un bun reper stratigrafic în delimitarea formațiunilor oligocene.

Disodilele terminale urmează în continuitate de sedimentare peste menilitele superioare, fiind deschise doar pe 0,7 m pe flancul estic și 0,3 m pe cel vestic (Fig. 1). Acest nivel argilor l-am atribuit disodilelor terminale datorită caracterului bituminos pe care îl prezintă, a stratificației fine și a poziției stratigrafice. Dezvoltarea sa redusă aici ar putea fi pusă pe seama substituirii cu nivele ce aparțin miocenului, fapt demonstrat în alte zone (Cuejdi, Bejenia, Argintăria) unde aceste formațiuni vin în contact direct cu menilitele superioare.

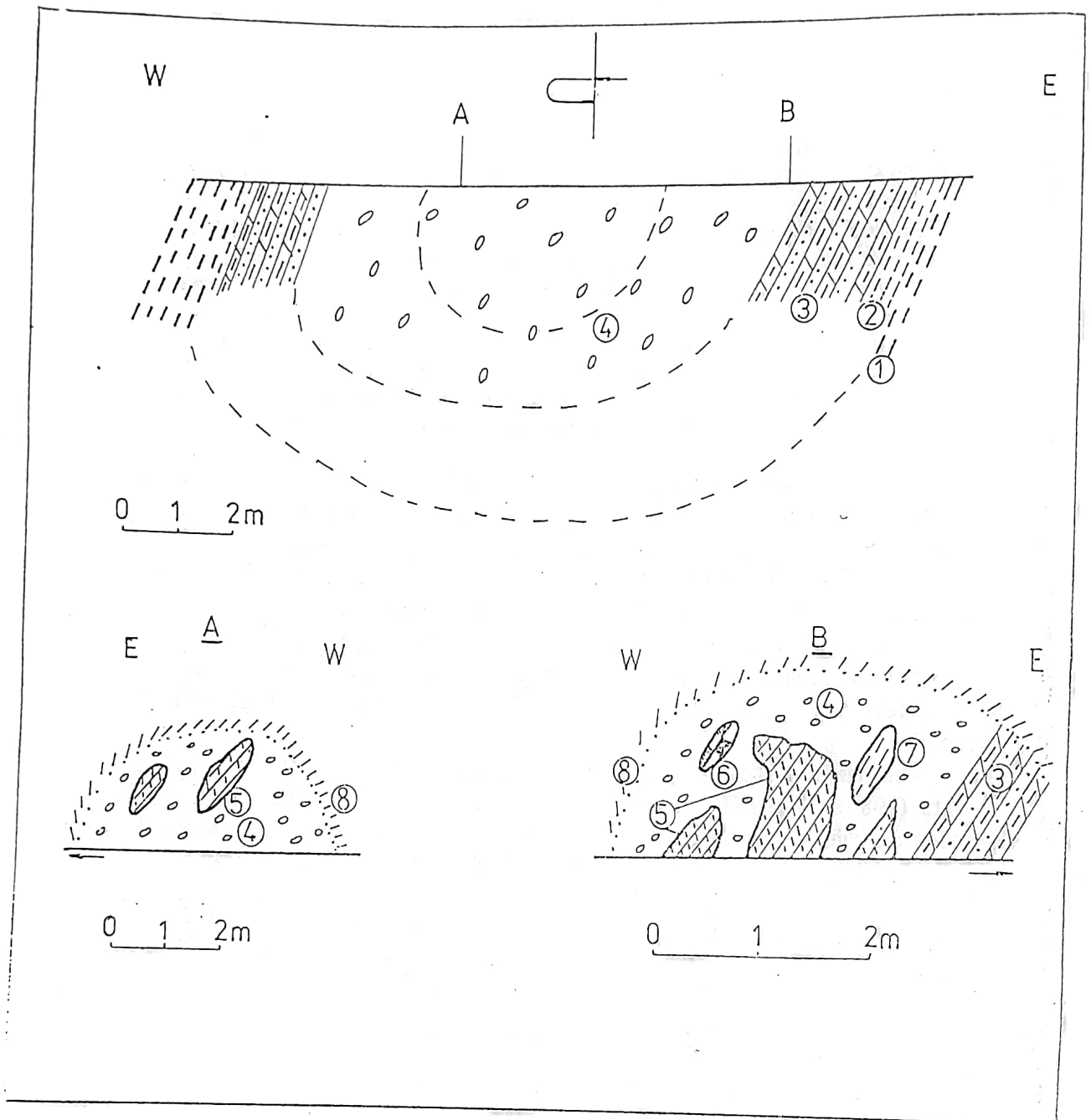

Fig. 1 Secțiune geologică cu detalii (A, B) prin sinclinalul Vescair:
 1 - menilite superioare; 2 - disconformitățile terminale; 3 - flis marno - grezos;
 4 - breccii de tip Gura Șoimului; 5 -olistolite de marne cenușii ?;
 6 - olistolit de menilite; 7 - olistolit de argile; 8 - teren acoperit.

Succesiunea *Formațiunii de Gura Șoimului* debutează printr-un fliș ritmic marno-grezos, în grosime de 2 m pe flancul estic și 1,2 m pe cel estic constituit dintr-o alternanță de marne cenușii-verzi și gresii cenușii (Fig. 1). Intercalațiile grezoase sunt dispuse în strate care nu depășesc 7 cm, predominând cele cu dimensiuni cuprinse între 3 - 4 cm, fiind dispuse pe întreg intervalul și reprezentând aproximativ 30% în comparație cu marnele. Aceste gresii sunt cenușii verzui, deosebit de fine și probabil sedimentate într-un regim uniform deoarece nu se observă granoclasări și nici hieroglife pe talpă. Marnele sunt cenușii, friabile dispuse în strate fine subcentimetrice, mai rar apar nivele care au 2 - 4 cm grosime și acoperă restul intervalului.

Restul de aproximativ 90 m (50 m pe flancul vestic și 40 m pe flancul estic) sunt acoperiți cu breccii conglomeratice cu galeți de roci verzi caracteristice acestei formațiuni. Galeții întâlniți au dimensiuni variabile atingând până la 20 cm fiind constituiți predominant din roci verzi, dar subordonat apar și galeți de cuarțite, calcare cu numuliți, marne, menilite fiind prinși într-o matrice siltito-nisipoasă verzuie. Pe flancul estic în apropierea nivelului marnos (Fig. 1 B) apar niște corpuri de marne cenușii, disodile și menilite care au fost interpretate ca fiind corpuri olistolitice prinse în masa brecciosă. Este posibil ca pentru acest interval să fi fost continuată sedimentarea marnoasă dar care ulterior a fost înlocuită prin fracțiunea brecciosă. Prezența unor corpuri olistolitice este semnalată și pe flancul vestic unde au o dezvoltare mai redusă (Fig. 1 A). În acest caz, dată fiind distanța mare aproximativ 25 m de nivelul marnos, este mai plauzibilă ideea că acestea reprezintă corpuri olistolitice.

În concluzie, din prezentarea succesiunii Formațiunii de Gura Șoimului din sinclinalul Vescar se pot desprinde următoarele:

- formațiunea de Gura Șoimului apare deschisă într-un sinclinal, numit de noi Vescar, pe aproximativ 130 m și fiind alcătuită din marne, gresii, breccii conglomeratice care predomină față de nivelul marno - grezos;
- prezența în nivelul breccios a unor galeți de natură diferită;
- prezența unor corpuri olistolitice formate din marne, disodile, menilite prinse în masa brecciosă;
- sedimentarea în acest sinclinal se încheie la nivelul Formațiunii de Gura Șoimului, mai exact prin fracțiunea brecciosă conglomeratică.

Aceste concluzii dovedesc că există diferențieri față de zona de stratotip în dezvoltarea Formațiunii de Gura Șoimului atât pe direcția N - S cât și E - W pe flancurile sinclinalelor în care aceasta afloră.

BIBLIOGRAFIE

- Băncilă I. (1958), *Geologia Carpaților Orientali*, Ed. Științifică, București.
- Grasu C., Catana C., Grinea D. (1988), *Flișul carpatic. Petrografie și considerații economice.*, Ed. Tehn., București.
- Ionesi L., Bogatu L. (1986), *Contribuții asupra litostratigrafiei și biostratigrafiei formațiunii de Gura Șoimului din semifereastră Bistrița*, An.Muz.șt.Nat., Piatra Neamț.
- Ionesi L., Grasu C. (1986), *Unité de Vrancea entre la vallée du Tazlău et la vallée de la Suceava (Carpathes Orientales)*, An.Muz.șt.Nat., Piatra Neamț.

- Ionesi L., Grasu C., Popescu L. (1994), *Olistolitele din Formațiunea de Gura Șoimului*, Stud.cerc.geologic, 39, București.
- Micu M., Gheța N., Tăutu Elena, Bratu Elena (1981), *Contributions to the stratigraphy of the Tazlău basin Paleogene (Bistrița half-window East Carpathians)*, D.S.Inst.Geol., LXVIII/4, București.
- Mutihac V., Ionesi L. (1974), *Geologia României*, Ed.Tehn., București.
- Stoica C. (1953), *Stratele de Gura Șoimului-Tazlău*, Rev.Univ."C.I.Parhon" și Polit. București, Șt.Nat., vol. 2, București.